

Sygn. akt II CSK 826/14

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa T. Z.
przeciwko M. W., S. M. i J. Z.
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 lipca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 24 kwietnia 2014 r., sygn. akt I ACa 541/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Pełnomocnik powódki T. Z. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 24 kwietnia 2014 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt. 2 k.p.c.

Na wstępie należy zaznaczyć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego powołanie się na rozbieżności w orzecznictwie wymaga przytoczenia i poddania analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisów, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, nie publ.). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, że w judykaturze występuje rozbieżność poglądów odnośnie do kwestii czy wyłącznie powództwo przewidziane w art.10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, dalej „u.k.w.h.” (tekst jednolity: Dz.U. z 2013, poz. 707 z późniejszymi zmianami), czy także powództwo o ustalenie nieważności umowy przenoszącej własność nieruchomości, wytoczone na podstawie art. 189 k.p.c. może prowadzić do definitywnego usunięcia niepewności co do tego, kto jest właścicielem nieruchomości.

Odnosząc się do tak przedstawionego zagadnienia podnieść należy, że nie ono stanowi istotę sprawy, lecz kwestia dopuszczalności powództwa o ustalenie nieważności umowy przenoszącej własność nieruchomości (art.189 k.p.c.), w sytuacji, gdy powódce przysługuje roszczenie przewidziane w art.10 u.k.w.h. W tym zakresie autor skargi kasacyjnej nie wykazał rozbieżności w orzecznictwie, a powołanie się na poglądy wyrażone w uzasadnieniach orzeczeń sądowych, które były przedmiotem analizy w toku postępowania oraz w skardze kasacyjnej, które miały tę rozbieżność wykazać, trafnie ocenił Sąd Apelacyjny w tej części uzasadnienia zaskarżonego wyroku, którą skonkludował stwierdzeniem, że „nie istnieje możliwość prostego przełożenia tych poglądów prawnych do realiów przedmiotowej sprawy”. Przyjęta w orzeczeniach Sądu Najwyższego możliwość usunięcia w postępowaniu wieczystoksięgowym – na podstawie wyroku stwierdzającego nieważność umowy przenoszącej własność nieruchomości - niezgodności wpisu z rzeczywistym stanem prawnym nieruchomości, nie oznacza, że w orzeczeniach tych pozytywnie rozstrzygnięta została kwestia dopuszczalności powództwa o ustalenie nieważności umowy przenoszącej własność nieruchomości (art.189 k.p.c.), w sytuacji, gdy stronie powodowej przysługuje roszczenie przewidziane w art.10 u.k.w.h. Jest wręcz przeciwnie, na co wskazują orzeczenia powołane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (zob. też m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2009 r. III CZP 79/09, nie publ., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2013 r. IV CSK 469/12, nie publ.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

